

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔
วันพุธที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔
ณ ห้องประชุมกรมการ ๒๑๗ อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๒

กรรมการผู้เข้าประชุม

๑.	นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี
รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒.	นายภูมิินทร์ หะรินสุต
รองประธานกรรมการหอการค้าไทย
แทน ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๓.	นายพยุงค์ศักดิ์ ชาดิสุทิตล
ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๔.	นางสาวสิริมาศ วัฒนะโชติ
รองเลขาธิการสมาคมธนาคารไทย
แทน ประธานสมาคมธนาคารไทย	กรรมการ
๕.	นายวรกรรณ์ สามโกเศศ
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๖.	นางการดี เสียวไพโรจน์
ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๗.	นายอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ
๘.	นายปรเมธี วิมลศิริ
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการลาประชุม

๑.	นายพนัส สิมะเสถียร
ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ติดภารกิจ
๒.	นายสถาพร กวิตานนท์
ประธานกรรมการที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ
ผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดภารกิจ
๓.	นายณรงค์ชัย อัครเศรณี
ผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดภารกิจ
๔.	นายปราโมทย์ พรประภา
ผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดภารกิจ
๕.	นายไพโรจน์ โพธิวงศ์
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	ติดราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๑. นางวนิดา มหากิจ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
๒. นายชูวิทย์ มิตรชอบ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
๓. - ๒๒ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการ กพข. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓

๑. สาระสำคัญ ฝ่ายเลขานุการรายงานว่าได้แจ้งเวียนรายงานการประชุมคณะกรรมการ กพข. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ให้คณะกรรมการ กพข. พิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๓ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบรายงานการประชุมดังกล่าวโดยไม่มีข้อแก้ไข และคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ได้มีมติรับทราบผลการประชุมคณะกรรมการ กพข. ดังกล่าว

๒. มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการ กพข. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ โดยไม่มีข้อแก้ไขเพิ่มเติม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ สรุปผลการหารือร่วมกับ World Economic Forum เกี่ยวกับการจัดอันดับของไทยในรายงาน Global Competitiveness Report 2010-2011

๑. ฝ่ายเลขานุการได้รายงานสรุปผลการหารือร่วมกับ World Economic Forum เกี่ยวกับการจัดอันดับของไทยในรายงาน Global Competitiveness Report 2010 - 2011 ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑.๑ ความเป็นมา

- ๑.๑.๑ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ กระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดให้มีการหารือทางไกล (video conference) ร่วมกับ World Economic Forum (WEF) เพื่อหารือเกี่ยวกับวิธีการประเมินจัดลำดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ WEF รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องในเรื่องข้อมูลสำหรับการจัดอันดับประเทศไทย

- ๑.๑.๒ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบและเห็นชอบตามมติ คณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ในเรื่องสรุปผลการหารือร่วมกับ WEF ตามที่กระทรวงการต่างประเทศได้นำเสนอ และมอบหมายให้ สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ กพข. ดำเนินการ ดังนี้ (๑) รับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศไปประกอบการ จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว (๒) ผลักดันภาคเอกชนที่มีศักยภาพในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ WEF ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการ และเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจเสนอ (๓) ให้ สศช. เป็นหน่วยงาน เจ้าภาพหลักในการรวบรวมและบูรณาการข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัด อันดับของประเทศไทยที่จะให้แก่ WEF โดยให้กระทรวงการต่างประเทศเป็น หน่วยงานสนับสนุนและประสานงานเพื่อการดังกล่าว

๑.๒ ประเด็นและผลของการหารือ

- ๑.๒.๑ การปรับลดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เป็นอันดับที่ ๓๘ ในปี ๒๕๕๓-๕๔ จากอันดับที่ ๓๖ ในปี ๒๕๕๒-๕๓ มีสาเหตุดังนี้ (๑) การจัด อันดับของไทยในบางเกณฑ์ชี้วัดปรับลดลงอย่างมาก (๒) จำนวนประเทศที่ได้รับการ จัดอันดับเพิ่มมากขึ้นจาก ๑๓๓ ประเทศ เป็น ๑๓๙ ประเทศ

๑.๒.๒ หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ของ WEF

- ๑) WEF ให้ความสำคัญกับข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นมากกว่าข้อมูลเชิง ประจักษ์ ในสัดส่วน ๗๐:๓๐
- ๒) ข้อมูลเชิงประจักษ์ส่วนใหญ่ได้จากองค์การระหว่างประเทศ โดยไม่ได้ ตรวจสอบความถูกต้องกับข้อมูลแหล่งอื่นๆ

๑.๓ ข้อเสนอและความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ

- ๑.๓.๑ ผู้ประสานงานของ WEF ในประเทศไทยควรเข้าถึงเครือข่ายของภาคธุรกิจ เพราะ ภาคธุรกิจเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการตอบแบบสำรวจความคิดเห็น
- ๑.๓.๒ ภาครัฐและเอกชนไทยสามารถสนับสนุนกระบวนการจัดอันดับฯ ได้ดังนี้
- ๑) จัดส่งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ทันสมัยล่าสุด ให้กับ WEF และองค์การระหว่าง ประเทศที่ดูแลข้อมูลตัวเลขที่สำคัญในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายนของทุกปี
 - ๒) หารือร่วมกับผู้ประสานงานของ WEF ในไทย ถึงแนวทางการขยายเครือข่าย การสนับสนุนของภาคเอกชนไทย รวมทั้งเสนอให้ผู้แทนจากหอการค้า ต่างประเทศ เข้ามาร่วมตอบแบบสอบถามด้วย
 - ๓) เสนอให้ WEF พิจารณาเพิ่มผู้ประสานงานในประเทศไทยที่เป็นผู้แทนจาก ภาคเอกชน อาทิ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายของภาคเอกชนกับ WEF

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ การขยายเครือข่ายการสนับสนุนของภาคเอกชนไทยในการเข้าร่วมตอบแบบสอบถามของหอการค้าต่างประเทศควรเพิ่มผู้แทนหอการค้าญี่ปุ่นนอกเหนือเพิ่มผู้แทนหอการค้าอเมริกันด้วย เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ลงทุนส่วนใหญ่ของประเทศไทย สำหรับการจัดเก็บข้อมูลที่ทำให้ได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่สำคัญ ได้แก่ ความไม่ทันสมัย ความไม่เพียงพอ และความไม่ครบถ้วนของข้อมูล รวมทั้งจำนวนการตอบแบบสอบถามที่มีน้อย ประกอบกับการไม่ให้ความสำคัญในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
- ๒.๒ การตอบแบบสอบถามต้องตอบให้ตรงกับความเป็นจริงและผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการตอบแบบสอบถาม เพราะคำถามส่วนใหญ่เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบในรายละเอียดเชิงลึก ซึ่งผู้บริหารจะเป็นผู้ทราบข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินจัดอันดับประเทศไทยอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องของข้อมูล อย่างไรก็ตาม ในด้านการออกแบบสอบถามต้องให้มีความกระชับและคำถามต้องมีความชัดเจนเพื่อเป็นการช่วยประหยัดเวลาให้กับผู้บริหารและเป็นการกระตุ้นให้มีการตอบแบบสอบถามเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ สศช. จะเข้าไปช่วยเป็นแกนกลางในการประสานงานระหว่างผู้ประสานงาน WEF ในประเทศไทย คือ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยร่วมกับภาคเอกชน เช่น สมาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย ต่อไป

๓. มติที่ประชุม

รับทราบสรุปผลการหารือร่วมกับ World Economic Forum เกี่ยวกับการจัดอันดับของไทยในรายงาน Global Competitiveness Report 2010-2011 ตามที่ สศช. เสนอ

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ ผลการประชุมเวทีหารือเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ประจำปี ๒๕๕๔

๑. ฝ่ายเลขานุการ รายงานผลการเดินทางไปร่วมประชุมเวทีหารือเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ประจำปี ๒๕๕๔ ครั้งที่ ๔๑ ของนายกรัฐมนตรีและคณะ ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๐ มกราคม ๒๕๕๔ ณ เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ภายใต้หัวข้อ “Shared Norms for the New Reality” และในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ได้มีมติรับทราบผลการประชุมเวทีหารือดังกล่าว ตามที่ สศช. เสนอแล้ว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๑ สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นใหม่ (New Reality) และโลกต้องเผชิญ ประกอบด้วย

- ๑.๑.๑ การมีหลายขั้วอำนาจ ในอีก ๑๐ ปี ขนาดเศรษฐกิจของประเทศเศรษฐกิจใหม่ โดยเฉพาะกลุ่ม BRICs จะขยายมากกว่าขนาดเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ในปัจจุบัน
- ๑.๑.๒ การแข่งขันทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน จะมีความรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ต้องปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมด้วยการพัฒนาแรงงานให้มีความสามารถทางเทคนิคขั้นสูง

- ๑.๑.๓ **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ทำให้ความต้องการธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเพื่อสังคมเพิ่มมากขึ้น เช่น คาดการณ์ว่าก่อนถึงปี ๒๕๖๓ จะมีผู้ที่เลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้ามากกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมัน และมีการนำพลังงานแสงอาทิตย์เข้ามาใช้มากขึ้น
- ๑.๒ **ทิศทางแนวโน้มเศรษฐกิจโลก (Economic Outlook)** จะฟื้นตัวตลอดปี ๒๕๕๔ เพราะวิกฤตินี้ในกลุ่มประเทศที่ใช้เงินยูโร (ยูโรโซน) เริ่มคลี่คลายลง แต่การฟื้นตัวจะเชื่องช้าและมีระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งมีปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัว
- ๑.๓ **การปฏิรูปธนาคารและสถาบันการเงิน** มีการวางกฎระเบียบใหม่ เพื่อควบคุมการดำเนินการที่สุ่มเสี่ยงของธนาคารและสถาบันการเงิน การจัดวางกลไกช่วยเหลือทางการเงินในระดับภูมิภาค และกฎระเบียบใหม่ต้องบังคับใช้กับทุกประเทศ
- ๑.๔ **ยุทธศาสตร์การเจริญเติบโตรูปแบบใหม่ (New Growth Strategy)** เพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตแบบสมดุล เท่าเทียม ยั่งยืน มีนวัตกรรม และมั่นคง (balanced, inclusive, sustainable, innovative, and secure growth) ปัจจุบันโลกาภิวัตน์ทำให้ช่องว่างระหว่างประเทศร่ำรวยกับยากจนขยายตัวต่อเนื่อง ก่อให้เกิดปัญหาเชิงโครงสร้างในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งนำไปสู่ความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อม ความแตกแยกทางสังคม ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจหรือปัญหาความยากจน ที่ประชุมจึงเรียกร้องให้รัฐบาลทั่วโลกร่วมมือแก้ปัญหาผ่านการสนทนาระหว่างผู้นำทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อหาแนวทางการจัดการและสร้างบรรทัดฐานร่วมกัน ทั้งนี้นายกรัฐมนตรีของไทยได้แสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเสริมสร้างการเจริญเติบโตที่มีคุณภาพ ทัวถึง เท่าเทียม (Inclusive Growth) ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจโลก
- ๑.๕ **การสนับสนุน G20 Agenda** เนื่องจาก G20 มีสถาบันที่มีศักยภาพและเป็นความหวังสูงสุดที่จะช่วยกำหนดทิศทางระบบการปกครองรูปแบบใหม่และแบบจำลองภาวะผู้นำของบริษัทข้ามชาติใหม่ๆ ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจโลก ซึ่งความสำเร็จของ G20 ขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างฐานรากสำหรับการเติบโตแบบยั่งยืน สมดุล และเท่าเทียม (Sustainable, balanced and inclusive growth) ความร่วมมือในลักษณะหุ้นส่วนจากกลุ่มประเทศที่อยู่นอก G20 และความจำเป็นของการพึ่งพาระหว่างภาคธุรกิจและภาครัฐ
- ๑.๖ **การสร้างกลไกเพื่อรองรับความเสี่ยงของโลก** การประชุมครั้งนี้เป็นเวทีเพื่อนำ Global Situation Space ซึ่งเป็นกลไกที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจและจัดการความเสี่ยงได้ในเชิงบูรณาการและแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายมากขึ้น และที่ประชุมหวังว่าการประชุมครั้งนี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพของผู้เข้าร่วมประชุมให้มีความเข้าใจและจัดการความเสี่ยงที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ในช่วงที่ผ่านมา บทบาทของภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจของไทยในเวทีหารือเศรษฐกิจโลกมีค่อนข้างน้อย ต้องส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนรวมมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งภาคเอกชนควรได้รับรู้ อย่งไรก็ดี ปัจจุบันรัฐวิสาหกิจได้เข้ามามีส่วนรวมมากขึ้น อาทิ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นในเวทีเศรษฐกิจโลก

- ๒.๒ การประชุมเวทีเศรษฐกิจโลกมีประเด็นที่สำคัญ ๓ เรื่อง ได้แก่ (๑) เรื่องความเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาค (Interconnectivity) ซึ่งเรื่องนี้ได้มีการเร่งดำเนินการโดยได้มีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มอนุภูมิภาคต่างๆ มากขึ้น ซึ่งเริ่มจากการเชื่อมโยงในกลุ่ม GMS และขยายมาเป็นการเชื่อมโยงในกลุ่มอาเซียน เช่น การเชื่อมโยงของกลุ่ม BIMSTEC กับกลุ่มอาเซียน และการเชื่อมโยงของอินเดียบอกกลุ่มอาเซียน เป็นต้น (๒) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก และ (๓) รูปแบบการเติบโตทางเศรษฐกิจใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และในอนาคตมีแนวโน้มจะมุ่งเน้นการเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ซึ่งประเทศไทยต้องวางแผนพัฒนาประเทศให้สอดคล้องไปในทิศทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ทันต่อกระแสการพัฒนาของโลก

๓. มติที่ประชุม

รับทราบผลการประชุมเวทีหารือเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ประจำปี ๒๕๕๔ ตามที่ สศช. เสนอ

ระเบียบวาระที่ ๓.๓ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ IMD 2010

- ๑ ฝ่ายเลขานุการ รายงานผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ของ IMD ตามมติคณะกรรมการ กพข. เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ที่ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการติดตามข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยใช้กรอบ IMD สรุปได้ดังนี้

๑.๑ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันปี ๒๕๕๓ สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) ได้ดำเนินการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ ๕๘ ประเทศทั่วโลก และใช้เกณฑ์ชี้วัดมากกว่า ๓๐๐ เกณฑ์ชี้วัดใน ๔ กลุ่มหลัก ซึ่งในการจัดอันดับพบว่า ในปี ๒๕๕๓ IMD จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยอยู่ในลำดับที่ ๒๖ คงที่เท่ากับปี ๒๕๕๒ โดย **สมรรถนะทางเศรษฐกิจ** ปรับตัวดีขึ้นถึง ๘ อันดับจากอันดับที่ ๑๔ ในปี ๒๕๕๒ มาเป็นอันดับที่ ๖ ในปี ๒๕๕๓ และ **ประสิทธิภาพของภาคเอกชน** ได้รับการจัดอันดับดีขึ้น ๕ อันดับจากลำดับที่ ๒๕ ในปี ๒๕๕๒ มาเป็นอันดับที่ ๒๐ ในปี ๒๕๕๓ ในขณะที่ **ประสิทธิภาพของภาครัฐ** ลดลงเล็กน้อย ๑ อันดับ จากอันดับที่ ๑๗ ในปี ๒๕๕๒ เป็นอันดับที่ ๑๘ ในปี ๒๕๕๓ **โครงสร้างพื้นฐาน** ลดลง ๔ อันดับ จากอันดับที่ ๔๒ ในปี ๒๕๕๒ มาอยู่ในอันดับที่ ๔๖ ในปี ๒๕๕๓

๑.๒ เปรียบเทียบอันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยกับต่างประเทศปี ๒๕๕๓ โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่าประเทศไทยดีกว่าประเทศอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์เท่านั้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Innovation-Driven Economies) เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และฮ่องกง พบว่า ในปี ๒๕๕๒ ประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันที่ด้อยกว่าประเทศสิงคโปร์ทุกเรื่อง แต่ดีกว่าสหรัฐอเมริกาในเรื่องประสิทธิภาพภาครัฐ และดีกว่าญี่ปุ่นในเรื่องประสิทธิภาพภาครัฐ ประสิทธิภาพภาคเอกชน และสมรรถนะทางเศรษฐกิจ

๑.๓ จุดแข็งและจุดอ่อนในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยมีจุดแข็งหลายด้าน เช่น การดูแลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การบริหารเศรษฐกิจมหภาคที่มีประสิทธิภาพ

เป็นต้น แม้ว่าประเทศไทยจะมีจุดแข็งในหลายประเด็น แต่มีบางตัวชี้วัดลดลง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว เช่น การมีผลผลิตภาพการผลิตรวมอยู่ในกลุ่มท้ายของการจัดอันดับทั้งหมด สะท้อนถึงปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรและการพัฒนานวัตกรรมของกระบวนการผลิตของไทย ทักษะ การลงทุนในการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- ๑.๔ **แนวทางแก้ไข** โดยในเรื่องของความมั่นคงทางเศรษฐกิจควรให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างระบบภาษีเพื่อกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชน ในขณะที่การเพิ่มประสิทธิภาพของภาครัฐ ควรเร่งพัฒนาสถาบันของประเทศอย่างจริงจัง โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาสถาบันให้เป็นที่ยอมรับ และการพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐควรเน้นการยกระดับประสิทธิภาพการลงทุนและคุณภาพผลิตภัณฑ์ และสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงานและควรสนับสนุนการยกระดับผู้ประกอบการไทยให้มีความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรและนวัตกรรม นอกจากนี้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เร่งพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการสร้างระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ควรเร่งพัฒนาสถาบันวิจัยให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอและสามารถรองรับความต้องการของภาคเอกชน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาระหว่างภาคเอกชนและสถาบันวิจัยให้มากยิ่งขึ้น

๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ประเทศมาเลเซียมีดัชนีวัดอันดับความสามารถในการแข่งขันดีขึ้นอย่างก้าวกระโดดในหลายตัวชี้วัด ซึ่งมีปัจจัยสำคัญที่คาดว่าทำให้ประเทศมาเลเซียประสบความสำเร็จ คือประเทศมาเลเซียมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว โดยมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาเป็นการเฉพาะในแต่ละรัฐ รวมทั้งมีการกำหนดบทบาทของภาคเอกชน โดยเฉพาะเอกชนรายใหญ่ในการเข้ามามีส่วนรวมในการพัฒนา และกำหนดบทบาทของภาครัฐในการให้สนับสนุนไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนมีการจัดทำตัวชี้วัด แผนการติดตามประเมินผล และแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายของแผน และมีความมีเสถียรภาพของภาคการเมืองภายในประเทศมาเลเซีย ทำให้การขับเคลื่อนนโยบายสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง
- ๒.๒ อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่า ข้อมูลที่องค์การระหว่างประเทศใช้ในการจัดอันดับความสามารถส่วนใหญ่ได้มาจากแบบสำรวจความคิดเห็น ซึ่งผลที่ได้อาจไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง โดยเฉพาะกรณีประเทศมาเลเซียที่มีอันดับดีขึ้น อาจเกิดจากความรู้สึกเชื่อมั่นต่อแผนที่ประเทศมาเลเซียจัดทำแต่ไม่ได้ประเมินจากผลลัพธ์ในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงเพราะประเทศมาเลเซียเพิ่งเริ่มจัดทำแผน ควรให้ สศช. ศึกษาในรายละเอียดของแต่ละปัจจัยให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และในการจัดทำแผนพัฒนาประเทศไทยควรมีความชัดเจน และต้องมีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะให้มากขึ้น

๓ มติที่ประชุม

รับทราบผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ IMD 2010 และมอบหมายให้ สศช. รับไปศึกษาในรายละเอียดของแต่ละปัจจัยในการจัดอันดับให้มีความชัดเจนมากขึ้น

ระเบียบวาระที่ ๓.๔ ผลการจัดอันดับ The Ease of Doing Business 2011

๑. สารสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการ รายงานผลการจัดอันดับ Doing Business 2011 ของธนาคารโลก ดังนี้

- ๑.๑ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ ๑๙ จาก ๑๘๓ ประเทศ ลดลงจากปีที่แล้วที่อยู่ในอันดับที่ ๑๖ (เดิมประกาศให้ไทยอยู่อันดับที่ ๑๒ เมื่อมีการปรับฐานการคำนวณใหม่ โดยยกเลิกตัวชี้วัดด้านการจ้างงานออกไป ทำให้เทียบเท่ากับอันดับที่ ๑๖) จาก ๑๘๓ ประเทศ คิดเป็นการปรับลดอันดับลง ๓ อันดับ โดยสาขาที่มีอันดับปรับดีขึ้น ได้แก่ การขอใบอนุญาตก่อสร้าง และการปิดกิจการ และสาขาที่อันดับปรับลดลง ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ การจดทะเบียนทรัพย์สิน การได้รับสินเชื่อ การชำระภาษี
- ๑.๒ สาเหตุที่อันดับของไทยลดลง เนื่องจากธนาคารโลกได้ทำการปรับฐานการคำนวณใหม่ โดยสาเหตุของตัวชี้วัดที่ส่งผลให้อันดับของไทยปรับลดลงจากเดิม ได้แก่
 - ๑.๒.๑ การเริ่มต้นธุรกิจ เนื่องจากประเทศอื่นมีการพัฒนาโดยนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้อย่างครอบคลุมทุกกระบวนการ ทำให้มีการพัฒนาในอัตราที่รวดเร็วกว่าไทย
 - ๑.๒.๒ สรุปผลการดำเนินงานของธนาคารโลก ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องการนับผลการดำเนินงานตามปฏิทิน หรือตามปีงบประมาณ ทำให้ผลการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลการเริ่มต้นธุรกิจสู่หน่วยงานพันธมิตร (e-Starting Business) ซึ่งไทยได้เริ่มดำเนินการในเรื่อง Single Point (จุดให้บริการที่ผู้ประกอบการสามารถยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล ขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษี และเลขทะเบียนนายจ้าง ได้ที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า แบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ) ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน (One Start One Stop Investment Center : OSOS) มิได้ถูกใช้ประกอบการจัดอันดับในรอบนี้ แต่ได้ถูกกำหนดให้นำผลสำเร็จของการดำเนินการทั้งสองเรื่องดังกล่าว ไปประกอบการจัดอันดับของไทยในปี ๒๕๕๕ ซึ่งน่าจะให้อันดับของไทยในปีหน้าขยับตัวดีขึ้น
 - ๑.๒.๓ การจดทะเบียนทรัพย์สิน เนื่องจากรัฐบาลได้ประกาศยกเลิกนโยบายการลดอัตราค่าธรรมเนียมในการโอนทรัพย์สินในปี ๒๕๕๓ ส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น และให้อันดับของไทยลดลง
 - ๑.๒.๔ ด้านการได้รับสินเชื่อ ไทยขาดข้อมูลจากผู้ค้าปลีกและบริษัทผู้ให้บริการสาธารณูปโภค ทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในการตัดสินใจทำธุรกรรมต่าง ๆ

- ๑.๒.๕ การชำระภาษี เนื่องจากไทยยังมีจำนวนครั้งในการชำระภาษี และจำนวนภาษีที่ต้องชำระหลากหลายประเภทเป็นจำนวนมาก และแยกหน่วยงานในการจัดเก็บ (๒๓ ครั้งต่อปี และ ๒๖๔ ชั่วโมงต่อปี) ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการประกอบธุรกิจ
- ๑.๒.๖ หลายประเทศพัฒนาการให้บริการอย่างจริงจังและต่อเนื่องในอัตราเร่ง จนมีผลให้อันดับของไทยลดลง

๒. ความเห็นประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ควรมีการปรับปรุงระบบการเก็บภาษีของประเทศไทยให้ทันสมัยมากขึ้น เช่น การชำระภาษีออนไลน์ ซึ่งจะทำให้เก็บภาษีได้มากขึ้น ปัจจุบัน ระบบการชำระภาษีของประเทศไทยยังล้าสมัย และซับซ้อน จึงทำให้มีความยุ่งยากในการชำระภาษี
- ๒.๒ ข้อมูลเครดิตในกรณีของประเทศไทยจะพิจารณาพฤติกรรมของการบริหารสินเชื่อของธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจ SME สำหรับประเทศอื่นๆ ได้มีการเก็บข้อมูลของการชำระค่าสาธารณูปโภค รวมไว้ใน credit bureau ด้วย ซึ่งประเทศไทยถือว่าข้อมูลการชำระค่าสาธารณูปโภคไม่เกี่ยวกับข้อมูลเครดิต
- ๒.๓ การจัดอันดับ The Ease of Doing Business 2011 ของธนาคารโลก ไม่ได้รวมเศรษฐกิจนอกระบบ ซึ่งเศรษฐกิจนอกระบบมีความสำคัญต่อประเทศไทยมาก
- ๒.๔ ควรศึกษาวิธีการจัดอันดับความสะดวกในการประกอบธุรกิจของธนาคารโลกในรายละเอียดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงอันดับให้ดีขึ้น รวมทั้งควรศึกษาระบบการดำเนินการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจของประเทศที่อยู่ในอันดับสูงๆ เพื่อใช้เทียบเคียง (Benchmarking)

๓. มติประชุม

รับทราบผลการจัดอันดับ The Ease of Doing Business 2011 และมอบหมายให้ สศช. ประสานกับธนาคารโลก เพื่อศึกษาวิธีการจัดอันดับความสะดวกในการประกอบธุรกิจในรายละเอียดและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงอันดับฯ ของไทยให้ดีขึ้นต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓.๕ ผลการสัมมนาเรื่อง “การจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทย โดย IMD”

๑. สารสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการรายงานผลการสัมมนาเรื่อง การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดย IMD จัดโดยคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) ร่วมกับสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (Thailand Management Association: TMA) และ สศช. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ภาคเอกชนในการให้ข้อมูลแก่หน่วยงานจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรมสวิสโฮเทล นายเลิศปาร์ค ถนนวิฑูรย์ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔ ที่เห็นชอบตามมติคณะกรรมการ กรอ. ครั้งที่ ๗/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ มีผู้เข้าร่วมประชุมรวม ๑๓๗ คน (ภาครัฐ ๑๐๕ คน และภาคเอกชน ๓๒ คน) โดยสรุปสาระสำคัญผลการสัมมนา ได้ ดังนี้

๑.๑ นายไทรรงค์ สุวรรณศิริ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กล่าวเปิดการสัมมนาโดยสรุป ดังนี้

๑.๑.๑ ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของหน่วยงานในปี ๒๕๕๓ โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยไว้อันดับที่ ๒๖ (จาก ๕๘ ประเทศ) ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงจากปี ๒๕๕๒ ในขณะที่เวรด์ อีโคโนมิก ฟอรัม (WEF) ปรับลดอันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยจากอันดับที่ ๓๖ เป็นอันดับที่ ๓๘ (จาก ๑๓๙ ประเทศ) ในปี ๒๕๕๓ และธนาคารโลกปรับลดอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจในประเทศไทยจากอันดับที่ ๑๖ ในปี ๒๕๕๒ เป็นอันดับที่ ๑๙ (จาก ๑๘๓ ประเทศ) ในปี ๒๕๕๓

๑.๑.๒ การให้ข้อมูลทางสถิติโดยภาครัฐ ควรคำนึงถึงการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และครบถ้วน ในขณะที่ภาคเอกชนควรสละเวลาในการตอบแบบสอบถามอย่างรอบคอบ และอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง เพื่อให้ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันสะท้อนความเป็นจริงของประเทศมากที่สุด

๑.๒ ผู้ทรงคุณวุฒิของ TMA ได้บรรยายพิเศษเรื่อง ความสำคัญของการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยกล่าวถึงความสำคัญและวิธีการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดอันดับ สถานภาพความสามารถในการแข่งขันของไทย และแนวทางการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑.๓ ผู้แทนจาก สศช. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย ได้อภิปรายเรื่อง เป้าหมายของการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จากอันดับที่ ๒๖ ในปี ๒๕๕๓ (ค.ศ. ๒๐๑๐) เป็นอันดับที่ ๑๖ ในปี ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) ดังนี้

๑.๓.๑ ความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมาย ปี ๒๕๕๘ อาจเป็นไปได้ยาก เพราะเป้าหมายการปรับโครงสร้างการผลิตของไทยไม่ชัดเจน และมีคุณภาพการศึกษาต่ำ รวมทั้งมีกฎหมายและกฎระเบียบภาครัฐล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับบริบททางธุรกิจในปัจจุบันของไทย

๑.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนการพัฒนา

- ๑) ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลแก่สถาบันการจัดอันดับ ที่คำนึงถึงความถูกต้อง ทันสมัย และครบถ้วน พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อสถานการณ์ด้านการแข่งขันของประเทศบนพื้นฐานของข้อเท็จจริง
- ๒) ปรับปรุงพัฒนาปัจจัยที่ประเทศไทยมีคะแนนต่ำอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การเรียนการสอนและบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น
- ๓) พัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้พร้อมรับกับบริบทการแข่งขันใหม่ โดยเฉพาะทักษะภาษาต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาจรรยาบรรณในการทำงาน

- ๔) ปรับเป้าหมายด้านการผลิตของประเทศให้มีความชัดเจน เพื่อให้การปรับโครงสร้างการผลิตของไทยมีทิศทางที่ชัดเจน
- ๕) ปรับเปลี่ยนทัศนคติการทำงานเชิงหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจ โดยมองผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก
- ๖) ปรับปรุงกฎหมาย กฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย และปฏิรูปกลไกภาครัฐ ให้สอดคล้องกับบริบททางธุรกิจในปัจจุบัน

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ผลจากการจัดสัมมนาดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการให้ข้อมูลของทั้งภาครัฐและเอกชนมาก เพราะทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าใจ เห็นความสำคัญ และผลกระทบของการให้ข้อมูล ปัจจุบันการจัดอันดับของ IMD และ WEF ที่อาจจะมีผลคลาดเคลื่อน ส่วนหนึ่งเกิดจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนไม่ได้ให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในเรื่องของการตอบแบบสอบถามซึ่งจะต้องเป็นผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและปัจจัยในการดำเนินธุรกิจอย่างแท้จริงเป็นผู้ตอบ
- ๒.๒ เห็นควรศึกษาในรายละเอียดเชิงลึกของการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดย IMD และ WEF เพราะผลจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ IMD อาจจะมีผลคลาดเคลื่อน และหลายประเด็นไม่น่าเป็นไปได้ เช่น ประเทศไทยมีประสิทธิภาพภาครัฐดีกว่าสหรัฐอเมริกา และดีกว่าญี่ปุ่นในเรื่องประสิทธิภาพภาครัฐ ประสิทธิภาพภาคเอกชน และสมรรถนะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น
- ๒.๓ เห็นควรเร่งแก้ไขปัญหาคณาภพการศึกษาต่ำ โดยเฉพาะด้านทักษะทางภาษา เนื่องจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะทำให้การแข่งขันทางด้านแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น

๓. มติที่ประชุม

รับทราบผลการสัมมนาเรื่อง “การจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทย โดย IMD” ตามที่ สศช. เสนอ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว

๑. ข้อเสนอ

ฝ่ายเลขานุการ เสนอคณะกรรมการ กพข. พิจารณา (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว โดยสรุปดังนี้

๑.๑ เรื่องเดิม

๑.๑.๑ วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการ รศก. ได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.) ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

๑.๑.๒ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการ กพข. มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอกรอบการศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของไทยในระยะยาว และให้นำความเห็นของที่ประชุมไปประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์ดังกล่าว และรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการ กพข. ต่อไป

๑.๒ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว

๑.๒.๑ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานเพื่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว การวิเคราะห์ครั้งนี้แบ่งออกเป็น

๑) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจมหภาค พบว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จในเรื่องของการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจของไทยขยายตัว โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก แต่การขยายตัวดังกล่าวผันผวนและชะลอตัว เพราะการส่งออกสินค้าของไทยยังอ่อนแอ ต้องพึ่งพาตลาดต่างประเทศเป็นหลัก ให้มีความเสี่ยงสูง รวมทั้งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไทยยังกระจุกตัวอยู่ในเมืองและภาคกลาง และรายได้ต่อหัวของประชากรไทยไม่สูง แสดงถึงมาตรฐานการดำรงชีวิตไม่สูง นอกจากนี้ผลิตภาพแรงงานต่ำ

๒) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจในระดับจุลภาค โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันในระดับองค์กรหรือบริษัท ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนคือ

๒.๑) ผลการวิเคราะห์ความซับซ้อนในการดำเนินธุรกิจและกลยุทธ์ของบริษัท พบว่าองค์กรธุรกิจของไทยส่วนใหญ่มีการดำเนินธุรกิจที่ไม่ซับซ้อนและไม่ทันสมัย มีสาเหตุที่สำคัญหลายด้าน เช่น บริษัทส่วนใหญ่มีการผลิตและให้บริการที่เน้นการใช้แรงงานเป็นหลัก ใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมและมีการลงทุนพัฒนาศักยภาพของบุคคลน้อยมาก ตลอดจนบริษัทไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาช่องทางการกระจายสินค้าและสร้างตราสินค้าน้อย เป็นต้น

๒.๒) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจระดับจุลภาค พบว่าแม้ว่าประเทศไทยมีลักษณะเศรษฐกิจแบบเปิด มีการเข้ามาลงทุนจากต่างชาติสูง ทำให้เกิดการแข่งขันมากขึ้น และบังคับให้ธุรกิจไทยมีการปรับปรุงประสิทธิภาพของตนมากขึ้น แต่บริบทการแข่งขันของธุรกิจของไทยยังคงมีประเด็นที่เป็นอุปสรรค

ต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันขององค์กรหลายประการ ได้แก่

- ปัจจัยการผลิตยังเป็นปัญหาที่ต้องปรับปรุง เช่น ผลิตภาพการผลิตแรงงานต่ำ เช่น ผลิตแรงงานไม่สอดคล้องความต้องการของภาคการผลิต มีการลงทุนวิจัย และนวัตกรรมน้อย เป็นต้น
- ความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมยังไม่แข็งแกร่งแม้ว่ารัฐได้ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบจากต่างประเทศสูง
- ปัจจัยด้านอุปสงค์ ยังต้องอาศัยผู้บริโภคที่เป็นบริษัทข้ามชาติหรือบริษัทต่างชาติ จึงทำให้ผู้ผลิตส่วนใหญ่รับจ้างผลิตตามมาตรฐานที่กำหนดโดยบริษัทดังกล่าว
- มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด ทำให้บรรยากาศในการแข่งขันมีมากขึ้น แต่เมื่อเทียบกับต่างประเทศยังไม่สูง ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายของรัฐในบางเรื่องยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน และกฎหมายเพื่อสนับสนุนการแข่งขันที่มีอยู่ ขาดความยุติธรรมและไม่สามารถบังคับได้ตามที่กำหนด เป็นต้น

๑.๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

- ๑) การพัฒนาเศรษฐกิจมหภาค เช่น บริหารจัดการด้านการเงินและการคลังให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาเสถียรทางเศรษฐกิจ และพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุน ให้เป็นแหล่งเงินทุนที่เอื้อต่อการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ และเป็นช่องทางการออมเงินของประชาชน เป็นต้น
- ๒) ประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทย โดย ผลิตและพัฒนาบุคลากรในภาคผลิตและบริการให้ทันกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตและโครงสร้างของตลาดแรงงาน ส่งเสริมการค้าบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงาน เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตไปสู่ตลาด เตรียมความพร้อมเพื่อแสวงโอกาสจากการค้าเสรีและทบทวน ปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการค้าและการลงทุน และบังคับใช้กฎหมายที่จำเป็น
- ๓) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ โดย พัฒนาให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่ง (Modal – Shift) ไปสู่การขนส่งในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีต้นทุนการขนส่งต่อหน่วยต่ำและมีการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าการขนส่งทางถนน รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรโลจิสติกส์ และพัฒนา

ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะทางราง นอกจากนี้พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย

- ๔) การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคผลิตที่แท้จริง (Real Sectors) โดยเฉพาะทักษะด้านภาษา รวมทั้งสร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย
- ๕) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเสริมสร้างความสามารถของภาคเอกชนให้พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการผลิต และปรับบทบาทของหน่วยงานวิจัยภาครัฐ
- ๖) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ โดย เสริมสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้าง กลไก และกระบวนการบริหารจัดการของประเทศ บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย และ ลดขนาดของภาครัฐให้เล็กกะทัดรัดและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

๒. ความเห็นประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ควรปรับปรุงระบบการศึกษา โดยให้ครูที่มีความสามารถในการอธิบายเป็นผู้จัดทำหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ น่าสนใจ และเข้าใจง่าย เช่น วีดิทัศน์ เป็นต้น ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อยกมาตรฐานการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ รวมทั้งทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
- ๒.๒ ควรกำหนดกรอบระยะเวลาและจัดลำดับความสำคัญการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ รวมทั้งกำหนดสาขาการผลิตและโครงการที่สำคัญให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งอาจจะพิจารณาศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียมาประกอบการจัดทำ เช่น ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ดังนั้นควรกำหนดให้ชัดเจนว่าควรแก้ไขและผลักดันด้านใด โดยควรวางกรอบระยะเวลาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นให้ชัดเจนด้วย

๓. มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว และมอบหมายให้ สศช. นำความเห็นของที่ประชุมไปประกอบการปรับปรุงยุทธศาสตร์ดังกล่าว และนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและแนวทางการจัดการจุดอ่อนของประเทศไทยจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดย WEF และ IMD

๑. ข้อเสนอ

ฝ่ายเลขานุการ เสนอคณะกรรมการ กพข. พิจารณาผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและแนวทางการจัดการจุดอ่อนของไทยจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดย WEF และ IMD โดยสรุปดังนี้

๑.๑ เรื่องเดิม

- ๑.๑.๑ วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการ รศก. ได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.) ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว
- ๑.๑.๒ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ สศช. ได้มีหนังสือแจ้งมติคณะกรรมการ รศก. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓ พร้อมทั้งรายงานการศึกษาสถานภาพความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยปี ๒๕๕๒ และรายละเอียดตัวชี้วัดที่เป็นจุดอ่อนของประเทศไทยจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดย WEF และ IMD ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม ๒๔ หน่วยงาน เพื่อตรวจสอบข้อมูลและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินการให้ สศช. ทราบ

๑.๒ ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและแนวทางการจัดการจุดอ่อนของประเทศไทยจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดย WEF และ IMD

๑.๒.๑ ข้อมูล จาก IMD และ WEF

- ๑) เก็บข้อมูลของเกณฑ์ชี้วัดย่อยรายปี (Time series) ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ถึง ๒๕๕๓ โดย WEF ใช้เกณฑ์ชี้วัดย่อย ๑๑๗ รายการ และ IMD ใช้เกณฑ์ชี้วัดย่อย ๓๐๐ รายการ เมื่อบูรณาการข้อมูล พบว่ามีเกณฑ์ชี้วัดย่อยทั้งหมด ๔๑๗ รายการ แต่เกณฑ์บางเกณฑ์มีลักษณะคล้ายกัน ทั้งหมด ๘๗ รายการ ดังนั้นเกณฑ์ชี้วัดย่อยที่ใช้วิเคราะห์จุดอ่อนจึงมี ๓๓๐ รายการ
- ๒) หลักเกณฑ์การคัดเลือกตัวชี้วัดที่เป็นจุดอ่อน โดย (๑) มีอันดับในปี ๒๕๕๓ ใฝ่ระวัง โดยพิจารณาจากอันดับที่อยู่นอกช่วงค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของอันดับเฉลี่ย โดยเกณฑ์ชี้วัดย่อยของ WEF เลือกเฉพาะอันดับที่ ๗๐ ขึ้นไป (๑๓๙ ประเทศ) สำหรับ IMD เลือกเกณฑ์ชี้วัดย่อยที่มีอันดับที่ ๓๐ ขึ้นไป (๕๘ ประเทศทั่วโลก) (๒) มีอันดับความสามารถในการแข่งขันฯ ที่ต่ำกว่าค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของอันดับเฉลี่ยมาตลอดตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ถึง ๒๕๕๓
- ๓) ผลการวิเคราะห์เกณฑ์ชี้วัดย่อยที่เป็นจุดอ่อนเชิงโครงสร้างในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย พบว่า เกณฑ์ชี้วัดย่อยทั้งหมดมี ๓๓๐ รายการ มีเกณฑ์ชี้วัดที่เป็นจุดอ่อนทั้งหมด ๑๐๙ หรือร้อยละ ๓๐.๑ ของเกณฑ์ชี้วัดย่อยทั้งหมด

๑.๒.๒ จุดอ่อนเชิงโครงสร้างของการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว

- ๑) เศรษฐกิจมหภาค เกณฑ์ชี้วัดย่อยกลุ่มนี้อยู่ในระดับต่ำ จนกลายเป็นปัจจัยถ่วงมาโดยตลอด ได้แก่ ขาดดุลการค้า ในขณะที่การลงทุนในต่างประเทศมีลักษณะผันผวนและปรับตัวลดลงมาโดยตลอด

- ๓) **ระดับภูมิภาค** คณะกรรมการ กพข. สำนักงาน สศช. ในภูมิภาค ร่วมกับ คณะกรรมการ กรอ.จังหวัดและกลุ่มจังหวัด จัดทำกลไกในการทำงาน ร่วมกันเช่นเดียวกับในส่วนกลาง

๒. ความเห็นประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ควรวางแผนพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยให้มีความชัดเจน และต้องดำเนินการพัฒนาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป
- ๒.๒ ควรวางแผนพัฒนาอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศพร้อมกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ตลอดจนปรับค่านิยมต่อการศึกษาในสายอาชีวศึกษาควบคู่ไปกับการจัดทำเส้นทางอาชีพ (Career Path) ให้มีความชัดเจน เช่น การพิจารณาให้ค่าตอบแทนของบุคลากรที่จบจากสายอาชีวะ โดยคำนึงถึงประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่าวุฒิการศึกษาเพียงอย่างเดียว จะทำให้เกิดความทัดเทียมกับระดับปริญญาตรี เป็นต้น
- ๒.๓ ควรศึกษาการวางแผนยุทธศาสตร์ของประเทศมาเลเซีย ที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการวางแผนระดับชาติในระยะยาว และวางกลยุทธ์การพัฒนาระดับภูมิภาคที่ชัดเจน รวมทั้งมีการวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงานด้วย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า มาเลเซียมีความมั่นคงทางการเมืองสูง ประกอบกับรัฐบาลมีความเด็ดขาดและต่อเนื่องในการดำเนินนโยบาย และดึงดูดให้ภาคเอกชนที่มีความสามารถและเข้มแข็งเข้ามามีส่วนร่วม จึงทำให้การจัดการและการดำเนินนโยบายของประเทศมาเลเซียมีความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

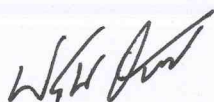
๓. มติที่ประชุม

เห็นชอบกับผลการวิเคราะห์จุดอ่อน แนวทาง และกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และมอบหมายให้ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการวิเคราะห์ในรายละเอียดและตั้งเป้าหมายตัวชี้วัดด้านขีดความสามารถในการแข่งขันระดับย่อยในแต่ละหมวดให้ชัดเจน

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

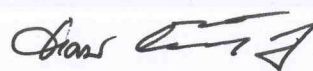
ไม่มี

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๓๐ น.

(นายปรเมธี วิมลศิริ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม